

**DET KONGELIGE
BARNE- OG FAMILIEDEPARTEMENT**

84-17

Landets kommuner
Landets fylkesmenn
Landets familievernkontorer

Deres ref

Vår ref

Dato

00/05455

02.01.03

**BARNEVERNETS ARBEID MED SAKER OM SAMVÆR DER DET KAN HA BLITT
BEGÅTT SEKSUELLE OVERGREP MOT BARN**

Det vises til tidligere brev fra Barne- og familiedepartementet datert 01.12.00. På bakgrunn av tilbakemeldinger til departementet om at brevet i noe begrenset grad har nådd fram til de riktige adressatene, sender vi med dette ut et nytt og litt revidert brev.

De kommunale barneverntjenestene vil kunne få kjennskap til ulike typer saker der det foreligger mistanker om at barn og unge under 18 år er blitt utsatt for seksuelle overgrep.

Få av sakene der det foreligger mistanker om seksuelle overgrep fører til at noen blir straffedømt. I mange tilfeller blir det ikke reist straffesak, og en betydelig andel av disse sakene blir sannsynligvis heller ikke meldt til politiet. Samtidig er hva som faktisk har skjedd usikkert i en del slike saker. Med dette menes at det ikke finnes klare indikasjoner på at mistankene er feilaktige eller bygger på et svakt grunnlag.

Dersom barneverntjenesten har mistanker om at et barn blir utsatt for seksuelle overgrep i hjemmet, har barnevernet plikt til å undersøke saken og til å sette inn nødvendige tiltak.

Hva barneverntjenesten skal og bør gjøre, kan være et vanskelig spørsmål i mistankesaker der barnet bor sammen med en av foreldrene og den andre har samværsrett. Også i slike saker kan barneverntjenesten sette i verk undersøkelser med hjemmel i barnevernloven.

Det kan være svært krevende for barneverntjenesten å ta stilling til hvordan den skal forholde seg til saker der det foreligger tegn på at den av foreldrene som har samværsrett har begått seksuelle overgrep mot barna. Barnevernets praksis i denne sammenhengen er ikke blitt systematisk kartlagt. Tilgjengelig informasjon kan imidlertid tyde på at barneverntjenestens engasjement i slike saker varierer mellom kommunene. Hvis barnevernets praksis faktisk varierer mye, er det bekymringsfullt.

Postadresse
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Akersgt. 59

Telefon - sentralbord
22 24 90 90 / 22 24 26 01
Org. nr.:
972 417 793

Barne- og ungdomsavdelingen
Telefaks:
22 24 27 19

Saksbehandler
Jan Lunde
22 24 25 35

Dersom foreldrene er uenige om samværsretten kan spørsmålet bringes inn for domstol eller fylkesmann til avgjørelse. Dette vil være en sivilrettslig tvist som avgjøres etter barneloven. Avgjørelsen vil få svært stor betydning for de berørte barna. Beslutningene vil blant annet innebære avveininger av to delvis motstridende hensyn. På den ene siden må barn beskyttes mot risikoen for å bli utsatt for framtidige seksuelle overgrep. På den andre siden må ikke barn fratras muligheter til samvær med en av foreldrene på sviktende grunnlag. Det er derfor viktig at slike saker blir best mulig utredet før rettssakene.

Hvis det i saker etter barneloven er fare for at samvær vil være til skade for barnet, kan retten ved midlertidig avgjørelse nekte samvær fram til saken kan behandles. En slik avgjørelse kan iverksettes umiddelbart.

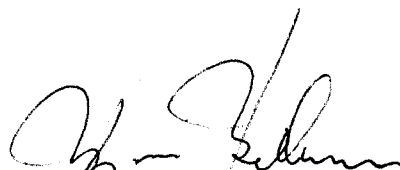
Mht. rettstvister om samværsrett, uttalte Høyesteretts kjæremålsutvalg i 1994 at når det gjelder fare for seksuelle overgrep kan det overhodet ikke tas noen risiko. For å unngå denne typen risiko, kan retten blant annet i slike saker gi den ene parten samvær med tilsyn. En slik tilsynsperson kan for eksempel være en privat person som partene i fellesskap blir enige om og har tillit til. I andre tilfeller hender det at domstolene forutsetter at samvær skal skje under tilsyn, for eksempel av barneverntjenesten. Barneverntjenesten har imidlertid ingen lovbestemt plikt til å bistå med tilsyn i slike saker. I de samværs sakene hvor det er ønskelig med tilsyn ut fra mistanker om seksuelle overgrep, anmoder departementet barnevernet likevel om å medvirke.

Barnevernet kan også møte lignende utfordringer i saker om samværsrett der en av foreldrene gir uttrykk for at den andre av foreldrene utsetter barna for fysisk eller psykisk mishandling, vanskjøtsel eller ulike former for omsorgssvikt.

Vi kan opplyse om at de nevnte problemstillingene når det gjelder samværsrett, vil bli drøftet i en kommende stortingsmelding om familiepolitikken.

Med hilsen

Haktor Helland (e.f.)

Bjørn Bredesen